

Boverkets föreskrifter och allmänna råd om certifiering av sakkunniga avseende kulturvärden;

Utkom från trycket
den 26 april 2011

beslutade den 19 april 2011.

Boverket föreskriver följande med stöd av 10 kap. 23 § plan- och byggförordningen (2011:338).

Allmänt

1 § Dessa föreskrifter gäller för certifiering av sådana sakkunniga som avses i 10 kap. 8 § 2 plan- och bygglagen (2010:900), PBL, som ska utföra de kontroller som behövs för att verifiera att samhällets krav om tillvaratagande av kulturvärden enligt 2 och 8 kap. PBL tillgodoses.

Allmänt råd

Med kulturvärden avses byggnadstekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga, konstnärliga och arkitektoniska värden. Samtliga dessa värden innefattas även i begreppet kulturhistoriskt sammanhang.

2 § Den sakkunnige ska kunna sätta in, analysera och tolka byggnadsverk i ett kulturhistoriskt sammanhang. Därutöver ska den sakkunnige äga kunskap om

- i Sverige förekommande äldre byggnadstekniker och material,
- arkitekturhistoria och byggnadstradition,
- restaureringarnas teori och historia.

Certifiering

3 § Certifiering får lämnas för

- behörighet **N** för kontroll av *normal* art,
- behörighet **K** för kontroll av *kvalificerad* art.

Allmänt råd

Det är byggnadsverkets kulturvärden, ändringens omfattning och projektets komplexitet som avgör vilka krav som bör ställas på den sakkunnige. För ett enklare ingrepp i ett byggnadsverk med stora värden kan ibland en kontroll av normal art räcka. För omfattande ingrepp i ett byggnadsverk med många motstridiga intressen kan kontroll av kvalificerad art krävas, även om byggnadsverkets värden inte är lika betydande.

Krav på teoretisk kunskap

4 § Den sakkunnige ska ha kunskap om och förståelse för de olika anspråk som kan ställas på ett byggnadsverk vid ändring.

För både behörighet **N** och **K** krävs att sökanden ska ha kunskap om plan- och bygglagen (2010:900), PBL, lagen om kulturminnen m.m. (1988:950), KML, plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, samt de förordningar och föreskrifter som meddelats med stöd av dessa lagar liksom om Boverkets allmänna råd om ändring av byggnad, BÅR (1996:4) eller motsvarande gällande regler. Vidare krävs kännedom om tillämpliga delar av miljöbalken (1998:808) och förordningar meddelade med stöd av den. Särskild vikt ska läggas vid de delar av regelverket som är tillämpliga vid ändring av byggnadsverk.

Sökandens kunskap ska kontrolleras genom skriftligt kunskapsprov.

5 § För att få behörighet **N** ska den sakkunnige ha antingen

1. högskoleexamen med kulturhistorisk inriktning som omfattar minst 180 högskolepoäng, varav minst 90 högskolepoäng med byggnadsantikvarisk inriktning,

2. arkitektexamen innefattande eller kompletterad med 60 högskolepoäng med byggnadsantikvarisk inriktning,

3. högskoleexamen med byggnadsteknisk inriktning (byggnadsingenjör) innefattande eller kompletterad med 60 högskolepoäng med byggnadsantikvarisk inriktning, eller

4. intyg om att den sakkunnige genom mångårig yrkesverksamhet innehar teoretiska kunskaper motsvarande utbildningskravet.

6 § För att få behörighet **K** ska den sakkunnige ha antingen

1. högskoleexamen från byggnadsantikvariskt program omfattande minst 180 högskolepoäng,

2. arkitektexamen innefattande eller kompletterad med 90 högskolepoäng med byggnadsantikvarisk inriktning,

3. högskoleexamen med byggnadsteknisk inriktning (byggnadsingenjör) innefattande eller kompletterad med 90 högskolepoäng med byggnadsantikvarisk inriktning, eller

4. intyg om att den sakkunnige genom mångårig yrkesverksamhet innehar teoretiska kunskaper motsvarande utbildningskravet.

Allmänt råd till 5 och 6 §§

Med byggnadsantikvarisk inriktning menas en sådan utbildning som innefattar alla de i 2 § angivna momenten. Om kunskaperna inhämtats genom kurser som inte har renodlat byggnadsantikvarisk inriktning kan det sammanlagda poängantalet som krävs bli högre än det som anges för byggnadsantikvarisk utbildning.

Med arkitektexamen och byggnadsingenjörsexamen avses även motsvarande utbildningar från annat land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Utbildningskravet kan även tillgodoses genom andra utländska utbildningar som motsvarar kraven i 5 och 6 §§ och uppfyller de i 2 § angivna kriterierna.

Med högskoleexamen avses även annan eftergymnasial utbildning i den mån den i övrigt uppfyller de uppställda kriterierna.

Poängangivelsen utgår ifrån den så kallade Bolognamodellen, där 60 högskolepoäng motsvarar ett års heltidsstudier.

Intygsgivare enligt 5 § 4 och 6 § 4 kan ha erhållit kännedom om den sökandes kunskapsnivå antingen genom egen kännedom om den sökandes

verksamhet eller genom kontakt med andra som har sådan kännedom. Även rapporter, artiklar eller andra publikationer utarbetade av den sökande får läggas till grund för intyget. Begreppet mångårig yrkesverksamhet får tolkas utifrån verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

För nivå **N** bör intyg från länsstyrelse, länsmuseum eller Riksantikvarieämbetet kunna godtas. För nivå **K** bör intyg från två intygsgivare hänförliga till de ovan uppräknade instanserna kunna godtas.

Krav på praktisk erfarenhet

7 § För att få behörighet **N** ska den sakkunnige ha utfört minst tre årsarbeten, varav ett under den senaste treårsperioden, omfattande arbetsuppgifter som i väsentlig grad innefattar kulturhistorisk värdering av bebyggelse.

8 § För att få behörighet **K** ska den sakkunnige ha utfört minst tre årsarbeten, varav ett under den senaste treårsperioden, med uppgifter som i väsentlig grad innefattar kulturhistorisk värdering av bebyggelse. Den sakkunnige ska även ha arbetat med kulturhistorisk konsekvensanalys av ändringsförslag och kontroll av kulturvärden vid ändring av byggnadsverk.

Allmänt råd

Arbetserfarenheten bör minst omfatta två större eller tio mindre projekt som innefattar kulturhistorisk konsekvensanalys av ändringsförslag och kontroll av kulturvärden vid ändring av byggnadsverk.

9 § Den praktiska erfarenheten ska styrkas genom intyg.

Allmänt råd

Intyget utgör endast ett konstaterande av att ett visst arbete har utförts, men ingen kvalitetsbedömning av det utförda arbetet. Om intygsgivaren har tillräcklig kännedom om arbetets art och omfattning kan intyget även omfatta arbeten som utförts på uppdrag av någon annan än intygsgivaren.

För båda nivåerna bör intyg lämnade av länsstyrelse, länsmuseum, byggnadsnämnd eller Riksantikvarieämbetet kunna godtas. För nivå **N** bör dessutom intyg lämnade av certifierad sakkunnig kulturvärden med behörighet **K**, under vars insyn den sökande har arbetat, kunna godtas.

Lämplighet för uppgiften

10 § Den sakkunnige ska vara lämplig för uppgiften. Lämpligheten ska styrkas med intyg omfattande den senaste yrkesverksamma treårsperioden.

Allmänt råd

Lämplighetsintyget utgör en bedömning där intygsgivaren uttalar sig om ifall sökanden kan antas vara lämplig för uppgiften.

För båda nivåerna bör intyg lämnade av länsstyrelse, länsmuseum eller Riksantikvarieämbetet kunna godtas. För nivå **N** bör dessutom intyg lämnade av certifierad sakkunnig kulturvärden med behörighet **K**, under vars insyn den sökande har arbetat, kunna godtas.

Certifieringens giltighet

11 § Certifiering av sakkunnig får lämnas för en period av högst fem år. Certifieringsorganet ska omgående översända beslut om meddelad eller återkallad certifiering av sakkunnig till Boverket.

Uppgifter om certifierade sakkunniga

12 § Certifieringsorganet ska till Boverket sända uppgifter om certifieringsnummer, behörighet, giltighetstid på certifikatet, förnamn, efternamn, företag, adress, postnummer och ort samt e-postadress och telefonnummer

Allmänt råd

Boverket för en förteckning över personer certifierade enligt denna föreskrift.

Rapporteringskyldighet

13 § Den sakkunnige ska årligen inlämna rapport till certifieringsorganet med uppgift om genomförda uppdrag som sakkunnig eller samordnare av kontroller av kulturvärden.

Allmänt råd

Rapporten bör omfatta uppgifter om uppdragsgivare, under vilken tid uppdragen varat, fastighetsbeteckning på objekt som uppdragen omfattar samt en kort karaktärisering av uppdragens art.

Omcertifiering

14 § För att få nytt beslut om certifiering innan giltighetstiden för tidigare beslut går ut, omcertifiering, ska en förnyad skriftlig kunskapsprövning av den sakkunniges kompetens med avseende på regelverken enligt 4 § göras. Likaså ska erfarenhet av praktiskt arbete styrkas och lämplighet för uppgiften åter prövas.

Allmänt råd

För att bli omcertifierad bör man ha arbetat minst två år på heltid eller deltid under den senaste femårsperioden med sådana relevanta uppgifter som anges i 7 och 8 §§.

Återkallande av certifiering

15 § Har den certifierade uppvisat uppenbar olämplighet för uppgiften eller har erhållit certifiering på felaktiga grunder, får det organ som utfärdat certifieringen återkalla denna.

Allmänt råd

Uppenbar olämplighet kan bestå i utfärdande av felaktiga eller falska intyg eller uppvisad oskicklighet vid utförande av arbetsuppgiften.

1. Denna författning träder i kraft den 2 maj 2011, då verkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2006:6) om certifiering av sakkunniga kontrollanter av kulturvärden vid ändring av byggnadsverk ska upphöra att gälla.

2. Den som innehar certifikat som fristående sakkunnig enligt äldre bestämmelser har rätt att fortsätta arbeta som sakkunnig i ärenden som har påbörjats före den 2 maj 2011.

3. Den som har certifikat som sakkunnig kontrollant av kulturvärden vid ändring av byggnadsverk enligt äldre bestämmelser med behörighet **N** eller **K** har även rätt att arbeta som sakkunnig utifrån sin behörighet i ärenden som påbörjats från och med den 2 maj 2011. Innan den certifierade sakkunnige tar uppdrag som sakkunnig ska den ha skaffat sig kunskap om plan- och bygglagen (2010:900) och plan- och byggförordningen (2011:338) med tillhörande regler.

På Boverkets vägnar

JANNA VALIK

Greta Lenhoff